

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové, JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Lenky Matyášové v právní věci žalobce: **F. H.**, zast. JUDr. Alenou Lněničkovou, advokátkou, se sídlem Jandova 8, Praha 9, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2009, č. j. 46 Az 115/2008 - 34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Zástupkyni žalobce JUDr. Aleně Lněničkové, advokátce, **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2400 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 10. 3. 2009, č. j. 46 Az 115/2008 - 34, zamítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 11. 2008, č. j. OAM-550/LE-BE03-BE07-2008, ustanovenému tlumočníku Ing. R. K. přiznal odměnu za tlumočení u jednání a náhradu cestovního ve výši 2 080 Kč, ustanovené zástupkyni žalobce JUDr. Aleně Lněničkové přiznal odměnu za poskytnutou právní službu v celkové výši 4800 Kč a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Přezkoumávaným rozhodnutím žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. f) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) s odůvodněním, že žalobce v průběhu správního řízení o udělení mezinárodní ochrany neuváděl žádné důvody, pro které lze udělit některou z forem mezinárodní ochrany podle § 12 a 14a zákona o azylu.

Krajský soud v Praze shledal žalobu nedůvodnou. Konstatoval, že žalobou napadené rozhodnutí je rozhodnutím, které bylo vydáno v tzv. zkráceném řízení o azylovém právu zakotveném v ustanovení § 16 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že pokud správní orgán

(žalovaný) v posuzovaném případě vycházel z ustanovení § 16 odst. 1 písm. f) zákona o azylu a žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítl jako zjevně nedůvodnou proto, že stěžovatel neuváděl skutečnosti svědčící tomu, že by mohl být v zemi původu vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a zákona o azylu, nebylo jeho povinností provádět dokazování o splnění podmínek § 12 zákona o azylu. Podle názoru krajského soudu obsah správního spisu dokládá, že žalobce žádné důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu v řízení před správním orgánem neuváděl. Zmínil pouze psychické problémy, potíže s mladíkem, se kterým se popral a snahu žít v jiné zemi než v Palestině. Tyto důvody však nejsou podřaditelné pod důvody taxativně vyjmenované v ustanovení § 12 a § 14a zákona o azylu, neboť nemají svůj původ v žádné formě pronásledování nebo obavy z pronásledování, jak má na mysli § 12 zákona o azylu. Krajský soud dále shledal, že se žalovaný dostatečně vypořádal i s důvody pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu a konstatoval, že žalobci žádná skutečná újma ve smyslu zákona o azylu v případě návratu do země, ve které trvale pobýval, nehrozí. Krajský soud nepřisvědčil tvrzení žalobce, že státní orgány nejsou schopny zajistit jeho bezpečnost, neboť shledal, že na žádný takový orgán se žalobce se svým problémem neobrátil a proto tyto orgány nemohly ani v jeho prospěch zasáhnout.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu ustanovení § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení kasační stížnost odmítnuta jako nepřijatelná.

S ohledem na ochranu veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob je vhodné připomenout, že stěžovateli byla soudní ochrana již jednou poskytnuta individuálním projednáním jeho věci na úrovni krajského soudu, a to v plné jurisdikci. Další procesní postup v rámci správního soudnictví nezvyšuje automaticky míru právní ochrany stěžovatele, a je podmíněn již zmíněným přesahem vlastních zájmů stěžovatele.

Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kritéria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, publikovaným ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 933/2006, www.nssoud.cz.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozhodnutí shledal, že o přijatelnou kasační stížnost se může typicky, nikoliv však výlučně, jednat v následujících případech: 1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu; 3)

Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně; 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud: a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu; b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.

Přijatelnost kasační stížnosti je třeba odlišovat od přípustnosti kasační stížnosti na straně jedné a důvodnosti na straně druhé. Přípustnost (či spíše absence některého z důvodů nepřípustnosti) kasační stížnosti je dána splněním zákonných procesních předpokladů, jako je včasné podání kasační stížnosti (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), řádné zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), absence dalších zákonných důvodů nepřípustnosti (§ 104 s. ř. s.), apod. Důvodnost kasační stížnosti na straně druhé je otázkou věcného posouzení kasačních důvodů stěžovatelem uváděných (§ 103 odst. 1 s. ř. s.).

Pokud kasační stížnost splňuje zákonné podmínky procesní přípustnosti, pak je zkoumán přesah vlastních zájmů stěžovatele, tedy její přijatelnost. Jinými slovy, přichází-li stěžovatel s námitkami, o nichž se Nejvyšší správní soud vyslovil již dříve a své rozhodnutí zveřejnil, není nutné ani efektivní, aby v obdobné věci znovu jednal a rozhodoval, když výsledkem by nepochybně byl stejný závěr. Teprve je-li kasační stížnost přípustná i přijatelná, Nejvyšší správní soud posoudí její důvodnost.

Z výše uvedeného plyne, že v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu není jenom splnit podmínky přípustnosti kasační stížnosti a svoji stížnost opřít o některý z důvodů kasační stížnosti stanovený § 103 odst. 1 s. ř. s. Zájem stěžovatele je rovněž uvést, v čem spatřuje přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by tedy měl Nejvyšší správní soud předloženou kasační stížnost věcně projednat.

Zde je nutné uvést, že stěžovatel žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, pouze v kasační stížnosti uvedl, že má za to, že jeho kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele a proto není dán důvod pro její odmítnutí ve smyslu § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud se tak mohl otázkou přijatelnosti jeho kasační stížnosti zabývat pouze v obecné rovině za použití shora nastíněných kritérií.

Stěžovatel v kasační stížnosti označil důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Namítal, že rozhodně splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, především podmínky uvedené v § 14a zákona o azylu pro udělení doplňkové ochrany. Vyjádřil

přesvědčení, že v případě návratu do vlasti mu hrozí vážná újma spočívající především ve vážném ohrožení života nebo lidské důstojnosti. Tuto skutečnost podle stěžovatele krajský soud v předcházejícím řízení nesprávně posoudil, když důvody pro použití § 14a zákona o azylu neshledal. Konstatoval dále, že ve správním řízení i před krajským soudem podrobně vysvětlil, že měl v Palestině problémy, které souvisejí s politickou situací v této zemi. V oblasti kde žil, se nacházejí izraelští vojáci a běžný život je zde velice komplikovaný. Palestinci stěžovatele obviňovali, že spolupracuje s Izraelci, Izraelci jej obviňovali ze spolupráce s hnutím Hamass, neboť se domnívali, že jeho otec je členem Hamassu, což však není pravda. Sám stěžovatel byl několikrát odveden policií, byl zadržen a vyslýchán a to i společně se svým otcem. Stěžovatel se navíc dostal do konfliktu s mladíkem z tábora Balata, který ho napadl, zranil, střílel na něho a tuto napjatou situaci se přes snahu stěžovatele nepodařilo vyřešit, takže se stěžovatel v případě návratu obává dalšího útoku na svou osobu. Stěžovatel má dále za to, že v průběhu správního řízení uvedl dostatečné množství skutečností, na základě kterých mu měla být poskytnuta mezinárodní ochrana. Podle stěžovatele žalovaný nesprávně zhodnotil provedené důkazy a nedostatečně se vypořádal se všemi okolnostmi případu a nehodnotil je ve vzájemných souvislostech. Nepostupoval tedy tak, aby byl zjištěn skutečný stav věci, o kterém nejsou důvodné pochybnosti. Stěžovatel poukázal na skutečnost, že situace v Palestině je stále velmi napjatá a nestabilní a konstatoval, že žalovaný si měl tvrzení stěžovatele ohledně současné politické situace v Palestině ověřit např. prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí ČR, což neučinil. Skutková podstata, z níž správní orgán vycházel nemá oporu ve spise, neboť žalovaný si nijak stěžovatelova tvrzení neověřil. S ohledem na shora uvedené skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2009, č. j. 46 Az 115/2008 – 34, zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

Námítky stěžovatele uváděné v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodné, námitkami obdobného rázu se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval a vypořádal se s nimi jako nedůvodnými již ve svých dřívějších rozhodnutích.

Stěžovatel v kasační stížnosti poukazoval na problémy pramenící z toho, že v oblasti kde žil, se nacházejí izraelští vojáci a běžný život je zde velice komplikovaný, přičemž palestinci stěžovatele obviňovali, že spolupracuje s Izraelci, Izraelci jej obviňovali ze spolupráce s hnutím Hamass, neboť se domnívali, že jeho otec je členem Hamassu, což však nebyla pravda. Sám stěžovatel byl několikrát odveden policií, byl zadržen a vyslýchán a to i společně se svým otcem.

K této námitce Nejvyšší správní soud v první řadě konstatuje, že rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli doručeno dne 3. 12. 2008. Žalobu stěžovatel podal dne 4. 12. 2008. Na problémy s Izraelci a s hnutím Hamass však stěžovatel poukázal poprvé až v průběhu jednání před krajským soudem které se konalo dne 10. 3. 2009. Podle § 32 odst. 2 písm. a) zákona o azylu lze ve lhůtě 7 dnů ode dne doručení rozhodnutí podat žalobu proti rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jímž se tato žádost zamítá jako zjevně nedůvodná. Jestliže tedy napadené rozhodnutí žalovaného bylo stěžovateli doručeno dne 3. 12. 2008, pak lhůta pro podání žaloby a zároveň lhůta pro rozšíření žaloby o další žalobní body uplynula již dne 10. 12. 2008. Další žalobní body (údajné problémy stěžovatele s Izraelci a s hnutím Hamass), které stěžovatel poprvé vznesl až u jednání

konaného před krajským soudem dne 10. 3. 2009, proto nebyly uplatněny účinně (včas) a nemohou být tudíž přípustné ani pro kasační stížnost.

Dále je třeba uvést, že Nejvyšší správní soud by uvedenou kasační námitku nepovažoval za důvodnou, ani kdyby ji stěžovatel vznesl včas. V průběhu správního řízení totiž tyto problémy stěžovatele vůbec nevyšly najevo. Stěžovatel ve své žádosti o udělení azylu ani při pohovoru provedeném podle § 23 odst. 1 zákona o azylu tyto skutečnosti vůbec neuvedl. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl pouze to, že z Palestiny odjel kvůli psychickým problémům pramenícím z konfliktu s jedním mladíkem z tábora Bilata. Byl na něj vyvíjen psychický nátlak a měl strach ze zabití. V průběhu pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany stěžovatel dále výslovně uvedl, že v Palestině před svým odjezdem neměl problémy se státními úřady, soudy, policií nebo armádou. Pro případ návratu do vlasti zmínil pouze obavy ze svých psychických problémů a konstatoval, že uvedl všechny důvody pro které žádá o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Ani v žalobě stěžovatel uvedené skutečnosti nezmínil, když namítal pouze porušení § 3, § 50 odst. 4 a § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu ze strany žalovaného a vyjádřil obavy z krevní msty, neboť se dostal v Palestině do konfliktu s jedním mladíkem a státní orgány nejsou schopny zajistit jeho bezpečnost. Nejvyšší správní soud proto považuje uvedená tvrzení stěžovatele o problémech s Izraelci a hnutím Hamass za nevěrohodná a účelově uváděná.

Konflikt stěžovatele s mladíkem z tábora Balata je třeba podle názoru Nejvyššího správního soudu hodnotit jako problém se soukromou osobou. Při pohovoru k žádosti o udělení azylu stěžovatel uvedl, že se na žádné orgány v zemi původu neobrátil. Azylovou irelevantnost problémů se soukromými osobami, pokud v azylovém řízení nebyla vyvrácena možnost stěžovatele domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, vyslovil Nejvyšší správní soud např. ve svém rozsudku ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 – 48, www.nssoud.cz, podle něhož *„skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny.“*, nebo v rozsudku ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003 – 36, www.nssoud.cz, podle kterého *„jednání soukromých osob, resp. vyhrožování ze strany soukromých osob, nelze samo o sobě považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu.“* K výše uvedenému Nejvyšší správní soud dodává, že z výpovědi stěžovatele vyplynulo, že sám otec mladíka, se kterým se stěžovatel dostal do konfliktu, přislíbil stěžovateli podporu a pomoc při řešení tohoto konfliktu a vše tak nasvědčuje tomu, že bylo v silách stěžovatele takovýto konflikt se soukromou osobou vyřešit.

V případě stěžovatele tak nelze azylově relevantní důvody shledat. Především k povinnosti tvrdit azylově relevantní důvody, kterou stěžovatel v projednávané věci nenaplnil, se zdejší soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003 - 59, publikovaném pod č. 181/2004 Sb. NSS, na www.nssoud.cz, v němž kasační soud konstatoval, že z žádného ustanovení zákona o azylu nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikala povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné, a posléze k těmto důvodům činil příslušná

skutková zjištění. Povinnost tvrzení má zvláště v řízení ve věcech mezinárodní ochrany zásadní význam, neboť pouze stěžovatel svým tvrzením utváří rámec zjišťování skutkového stavu ve správním řízení. Stejně tak v řízení před správním soudem nelze bez jednoznačného a určitého zpochybnění závěrů správního orgánu ze strany soudu dovodit okolnosti týkající se osobního příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v zemi jeho původu. Z dikce ustanovení § 12 a násl. zákona o azylu je zřejmé, že správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v příslušných ustanoveních uvedené. Na tomto místě je třeba zdůraznit logiku řízení o žádosti o udělení azylu, které je provázáno zásadou aktivity žadatele o azyl.

Obecné námitky týkající se nedostatečného soudního přezkumu postupu správního orgánu při zjišťování skutkového stavu bez upřesnění konkrétních pochybení jak soudu, tak správního orgánu, byly již předmětem celé řady rozhodnutí zdejšího soudu, namátkou lze uvést například rozsudek ze dne 18. 1. 2006, č. j. 1 Azs 112/2004 - 61, kde konstatoval, *že za situace, kdy námitky učiněné v kasační stížnosti zůstávají v rovině obecného nesouhlasu s rozhodnutím žalovaného, nelze tvrdit, že by žalovaným provedené dokazování bylo nedostatečné a skutková podstata, ze které správní orgán vycházel, neměla oporu ve spise či rozsudek ze dne 27. 10. 2005, č. j. 1 Azs 174/2004 - 103, (obojí na www.nssoud.cz), ve kterém Nejvyšší správní soud konstatoval, že nezjistil, že by k některým námitkám či podkladům stěžovatelkou předložených nebylo přihlédnuto, přičemž nebyly označeny žádné konkrétní údaje či skutečnosti, které měly být při přezkoumání krajským soudem pominuty.*

Z výše uvedeného je zřejmé, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky podávané v kasační stížnosti. Za situace, kdy stěžovatel sám žádné důvody přijatelnosti kasační stížnosti netvrdil, Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou, proto ji podle ustanovení § 104a s. ř. s. odmítl.

O náhradě nákladů řízení před Nejvyšším správním soudem bylo za použití ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť kasační stížnost byla odmítnuta.

Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2009, č. j. 46 Az 115/2008 - 24, byla stěžovateli ustanovena zástupkyní JUDr. Alena Lněničková, advokátka; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud proto určil odměnu advokátky částkou 1 x 2100 Kč za jeden úkon právní služby spočívající v podání kasační stížnosti ze dne 15. 4. 2009 [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)], a dále 1 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). V podání ze dne 9. 9. 2009 ustanovená advokátka sdělila, že není plátcem daně z přidané hodnoty, ustanovené zástupkyni se tedy přiznává odměna za zastupování v celkové výši 2400 Kč. Uvedená částka bude zástupkyni stěžovatele vyplacena do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. října 2009

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu